

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 8.

82. ÅRGANG
25. APRIL

1970

SMITTER SLAGORDENE?

(SIDE 122)

UNG NORSK
FORSKER OM
GALILEI - EN
NYVURDERING

(SIDE 127)

BISKOPENE
NEKTER Å BØYE
SEG I RHODESIA

(SIDE 128)

«KIRKEN SKAL GJENNOM SITT EKSEMPEL VISE
AT DEN STÅR PÅ DE FATTIGES SIDE»

(SIDE 124)

EKSTREMISTENE SMIT-

Det har hendt seg slik at undertegnede i de siste ukene har hørt uttalelser fra et par katolikker som avslører hvor sårbare selvfølgelig også vi er under presset av politiske slagord og forenklinger. I det ene tilfellet sa en trosfelle noe som tydet på at han mente seg forpliktet som en god radikaler til å distansere seg fra alt som var amerikansk på grunn av Vietnam-krigen. Amerika og amerikanerne ble ensbetydende med ny-facisme. Amerika kjøpte seg inn over alt for å erobre og herske osv. Han er ellers en bra mann, men disse uttalelsene minnet meg sterkt om visse propagandategninger i Krokodil, ingenting er så enkelt i virkeligheten. Dessuten, jeg sa det ikke, er det tvilsomt å distansere seg fra vel 60 millioner amerikanske katolikker på den måten, fra de liberale kreftene der borte, den frie opinionen osv., osv. Jeg skulle tro at også denne min venn har gode meningsfeller i Amerika når han ikke er fornøyd med flere ting — det er ikke nødvendig å bryte forbindelsene generelt. I det andre tilfellet jeg tenker på var det en dame som ga uttrykk for at noen av hennes trosfeller her hjemme, blant annet undertegnede er jeg redd, er maskerte revolusjonære som vil velte pave og biskop og som systematisk ødelegger folks trosliv. Intet mindre. De to tilfellene fikk meg til å fundere litt:

Det er uenkelig ikke helt få negative trekk ved våre demokratiske vestlige velstandssamfunn ved begynnelsen av 70-årene, det er så. Men ett av dem er faktisk at radikal ungdom fra ytterste venstre fløy har gått seg vill i slagord. Ja, disse unge er så vilksne at de kritikklost vifter med Maos tanker som om de skulle ha gyldighet kloden rundt. Mao vekker noe uklare, men ofte sterke motforestillinger i den eldre, akk, så belastede generasjon, det er så. Dette er kanskje en av de ting som forleder brushodene

til å tro at de har rett, faktum er i hvertfall at de på grunn av deres slagord og forenklinger om utsugning av de fattige klasser i Norge osv. ikke tas alvorlig. Og vi mister et virkelig sunt radikalt bidrag til den nødvendige debatt — det er få gitt å samtale med disse unge rebeller.

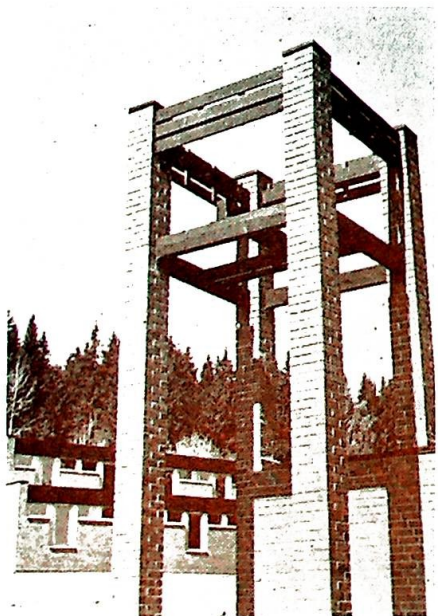
Slik kan man beklage seg over at venstre-ekstreme små kretser av unge mer og mer opptrer med den samme hatskhet og stupiditet som de ytterliggående på høyre fløy, apartheids tilhengere, de som godtar de forferdelige overgrep som gjøres mot mennesker i Latin-Amerika, de som roper *kommunist* straks de møter en som ikke står på deres beredskapslinje. Men skremt blir man visst for alvor den dagen da man merker hvordan slagordene og de forenklede tankene laver avtrykk i ellers gode katolikkers hoder.

Ekstremister på begge politiske fløyer leker en farlig lek. Det facistiske spøkelset er dessverre ikke borte, det dukker opp igjen i våre dager i nye forkledninger og i nye løgner. Det dukker frem i de unge samfunnsstormernes lek med volds-begrepet, og det dukker frem i høyre-ekstremistenes høylydte krav om *law and order*. Hvis vi andre i denne situasjon ikke anstrenger oss litt for å holde hodet kaldt og holde fred oss imellom, kan vi få oppleve at spøkelset igjen overtar scenen en stund. Fordi vi alle lar oss smitte av skjema-tenkning.

Men hvorfor så dystre tanker? Vel, det jeg tenkte var at det er godt å se for eksempel hele den overgangsperioden Kirken i dag er inne i, i det store perspektiv som pater Seiler bruker i de to artiklene her i bladet om morgendagens kirke. (Avsluttes på de følgende sider i dette nummer.) Vi er sannelig på vei gjennom en van-

MARIAHOLM:

UNGE NORSKE KATO-

I alt 46 unge fra 11 katolske menigheter i bispedømmet deltok i den leder-weekend og den generalforsamling i Unge Norske Katolikkers Forbund som ble arrangert på Mariaholm 11.—12. april, får St. Olav opplyst. Valgene i UNKF resulterte i gjenvalg for en ny ett-års periode for formannen, Anne-Torbjerg Lauvstad som fikk disse medlemmer av sitt styre: Jan Røstad, Ellen Barra, Elisabeth Aas, Laila Lian og Bjørn Blikrud.

I årsrapporten som gjaldt tiden fra mai 1969 til april 1970 ble bl. a. dette viktige punktet nevnt: Det er opprettholdt kontakt med de fleste menigheter i bispedømmet av Forbundet ved besøk av ungdomspresten. Dessuten har et «pro-

paganda-team» besøkt Drammen, Porsgrunn og Stavanger. På det siste stedet var det Vestlandstreff med unge fra Bergen samtidig.

I Skoleledelsens regi ble det arrangert åtte weekends fra Østlandet og to ledersamlinger for hele bispedømmet.

Det har derimot ikke lyktes for styret å etablere i større grad ungdomsassistentsinstitusjonen. Ved et spesielt møte for representanter for de forskjellige menighetsrådene er dog kontakten med de enkelte menigheter intensivert. Flere menigheter har innbudt til orienteringsmøter om ungdomsarbeidet.

Bladet «Katolsk Ungdom» ble drøftet på generalforsamlingen, og det ble bl. a. fra Bergenshold rettet kritikk mot bladets stoffutvalg og økonomiske stilling.

Katolske kvinner med "familiekorps"

TER OSS

skelig omstilling hvor det *ikke* gis patentløsninger og hvor det *ikke* nytter med slagord. Isteden kreves mye tålmodighet og overbærenhet og samarbeidsvilje på tvers av uoverensstemmelser og tvil. De fleste av oss er vel ikke mer bekymret enn at vi tror at Kirken kommer ut av dette sterkere enn før. Noe magrere også muligens, men det er ikke skadelig. Men det er en ting som vil gjøre omstillingen uløselig til slutt for noen av oss, er jeg redd. Det gjelder de som i alt oppstyret har latt seg smitte av slagord fra høyre- eller venstreekstremistenes fløy. Det er de som i raseri og skrekk har delt opp dagens verden i venner og fiender — en oppdeling som man ofte synes går tvers gjennom kirkerommet.

Det er en farlig smitte ekstremistene sprer rundt seg.

A. R.

Et nytt katolsk sekularinstitutt for kvinner, et familienes tjenestekorps har startet sin virksomhet i Pittsburgh, USA. Instituttet, Family Service Corps er grunnlagt av Steylermisjonæren Lawrence G. Lovasik og kvinnene skal vie seg til arbeide i familiene, opprettholdelsen av familienes enhet og fellesskap og deres sosiale, åndelige og psykiske problemer. Instituttet skal være klar til å hjelpe alle som søker assistanse, uansett rase, nasjonalitet eller tro.

Medlemmene av det nye Sekularinstitutt vil privat avgi sine løfter om å leve i fattigdom, lydighet og kyskhet. Ved gudstjenester og spesielle gruppearrangementer vil kvinnene bære drakt, ellers vil de kle seg etter smak og behov.

Blant Instituttets kvinner finnes tidligere sosialarbeidere, medisinske og tekniske assistenter, sykesøstre og lærerinner. Stifteren, pater Lovasik har i 25 år av sin tid som prest arbeidet i sjelesorg blant ordenssøstre, og grunnla i 1955 en orden i Pennsylvania, Søstrene av den guddommelig ånd, som var en av de første ordener i USA som valgte en ny drakt.

DETTE NUMMER: Pater Hallvard Rieber-Mohn anmelder i sin filmspalte på siste side idag den nye norske filmen «Exit». Klovnens derimot skriver om hvitløk og moskitolarver.

LIKKER: ÅRSMØTE

For å skaffe materiale til religionsundervisning og for å fremme religionskunnskap blant ungdommen, arbeides det med tanken om å oversette Evelys bok *Credo*. Pater Rieber-Mohn har lovet å skrive en bok om aktuelle religiøse spørsmål, de som ungdom i dag er opptatt av. Deltagerlisten på både lederweekend og generalforsamlingen så slik ut:

Stavanger: Martin Jørgensen, Gerd Jørgensen, Arne Jørgensen, Carl Gustav Hanen.

Lillestrøm: Teresa Risopatron og Sassa Risopatron.

Porsgrunn: Ingunn Wergeland.

Arendal: Per Skuggevik.

Bergen: Gjermund Høgh, Bjarne Nielsen og Hanne Sofie Greve.

Fredrikstad: Petter Kuran og Ørnulf Gambro.

Drammen: Carl Erik Thielemann, Erik Opsahl og Olav Lindberg.

Stabekk: Ellen Barra og Knut Barra.

Oslo: Claire Blom, John Rønning, Anne-Torbjørg Lauvstad, Janet Röhme, Harald Jarning, Elisabeth Aas, Michael Stoneman, Sverre Engen, Liv Jensenius, Torfinn Taxt, Tore Bongard, Jan Røstad, Laila Lian, Per-Olav Lauvstad, Lasse Tømte.

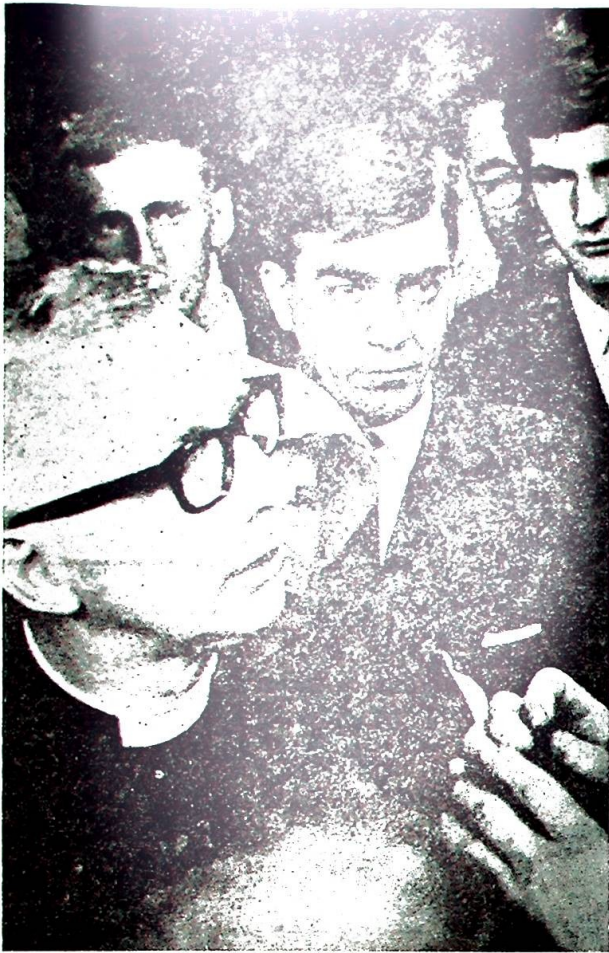
Videre møtte fra Skoleledelsen: Torfinn Juell og Aimé Wedset, prestene Arno, Heimeriks, Hølscher og Kessels, Mette Brusgård, sr. Marie Kristin og sr. Mirjam.

Det nye styret i UNKF skal nå arbeide videre etter det program som ble vedtatt av generalforsamlingen i 1969.

■ Paven har møtt tre representanter for det Internasjonale Legmannsråd i Vatikanet. De tre som ble valgt ut ved pavens invitasjon til en samtale om legfolkets problemer og muligheter og den indre dialog i Kirken var fru Branca Alvez fra Brasil, herr Rienzie Rupasinghe fra Ceylon (tidligere leder av organisasjonen Unge kristne arbeidere) og biskop Worlock.

Den nåværende konflikt om prestenes sølibat fordunkler andre mer viktige kristne spørsmål i dagens situasjon, hevder biskop Bluysson i Hertogenbosch i Nederland i et åpent brev til de troende i sitt bispedømme. Man løper risikoen for å tape av syne de store prinsippakene kristenheten står overfor, bl. a. spørsmålet om vårt eget bidrag til verdens frelse.

MORGENDA

«En uunngåelig konfrontasjon», kaller vår fremragende svenske pressekollega, jesuittpater Herman Seiler den katolske kirkes møte med en del brennende spørsmål. — (Første del av hans artikkel sto i forrige nummer av St. Olav.)

For det andre har Konsilet betont den lokale kirkes betydning i den universelle kirke. «I disse lokale kirker og gjennom dem eksisterer den ene og eneste katolske Kirke. Derfor representerer hver og en av de enkelte biskoper sin lokale kirke og alle danner sammen med paven hele Kirken i fredens, kjærlighetens og enhetens fellesskap.» (Konst. om Kirken.)

For det tredje har Konsilet betont hele Gudsfolkets aktive deltagelse og medansvar i Kirken.

Alt dette har Kirken begynt å konkretisere i tiden etter Konsilet; gjennom den periodisk sammenkalte bispesynode i Roma, ved dannelsen av bispekonferanser i de lokale kirker, ved å nedsette forskjellige råd og organer både på verdens og det lokale plan (legmannsråd, pastoralråd, den internasjonale teologiske kommisjon osv.) I alt dette ser man tydelige tegn på gjenopptagelsen av gamle synodale mønstre.

Ut over dette virkeliggjøres konkret videre Gudsfolkets medansvar i visse (om man vil kalle det på denne måten) «demokratiske» mønstre gjennom valg av presteråd og legmannsråd, gjennom pastoralsynoder (i storparten sammensatt av valgte medlemmer) som skal komme med forslag, ved en viss medvirkning ved utnevningen av biskoper osv.

I dette overgangsstadium får vi nødvendigvis en dyp uro i Kirken med eksperimenter, ofte manglende balanse, med ekstreme strømninger og motstand. Alt dette er nesten opplagte ting, det er ikke noe å forbause seg over.

Dessuten medfører en slik overgangstid mange nye og ennå ikke løste problemer. Vaticanum II har for eksempel ikke gått inn på det prinsipielle spørsmål om det nærmere forhold mellom pavens primat og biskopenes kollegialitet. Bispesynoden høsten 1969 søkte derfor en mer pragmatisk løsning. Gjennom praktiske tiltak ville den styrke solidariteten og fellesskapet mellom sentrum og periferi.

Samtidig må man ikke glemme at en slik ny utformning av Kirkens ledelse og fellesskap ikke er en slags patentløsning. Den inneholder både

En konfrontasjon med de spørsmål jeg har pekt på virker uunngåelig. Vi kan ikke vike unna disse problemene. Heller ikke kan Kirken løse dem gjennom repressive tiltak, selv om den i utøvelsen av sitt læreembete tar stilling til dem og forklarer at noe ikke stemmer overens med katolsk tro. Derfor er det klart at det er nødvendig med en åpen og frimodig dialog.

Samtidig vil jeg ikke legge skjul på at jeg går ut fra visse forutsetninger i katolsk kirkesyn, først og fremst dette at Kristus har stiftet en synlig Kirke med en grunnleggende struktur, at denne Kirke har sin grunnvoll i korsets mysterium og at Herren aldri vil overgi den. Men nettopp slik står de brennende spørsmål om muligheten og grensen for en reform i Kirken, for Kirkens utvikling og dens fremtidige utformning.

Jeg vil forsøke å formulere noen tanker, for klarhetens skyld i form av teser:

Første tese: Den katolske kirke er ikke og kommer ikke til å bli et demokrati. Etter alt å dømme kommer imidlertid i meget større utstrekning enn før, gamle synodale og kanskje «demokratiske» mønstre igjen å bli utformet. Etter Det nye testaments vidnesbyrd er dette ikke å forstå som selvbestemmelse

for Guds folk, men som Herrens pneumatisk ledelse — det vil si: Kirken er til syvende og sist et Kristokrati, ikke et demokrati.

Det er bare noen trekk som her må antydes. Kirken er i dag midt i en prosess hvor tydelig nye mønstre og modeller blir formet ut, både for Kirkens ledelse og for dens fellesskap. Utviklingen er en annen enn den historisk betingede sentralisering som nådde sitt høydepunkt i tiden mellom Vaticanum I og Vaticanum II. Etter det plutselige avbruddet av Vaticanum I etter defineringen av pavens primat, hadde det unektelig vist seg en forskyvning av perspektivet. Paven sto ensom i spissen — over biskopene og Kirken. Det var uunngåelig at man fikk inntrykk av en monarkisk og eneveldig ledelse.

Som kjent har det annet Vatikan-konsil rettet opp denne ensidigheten. Tre tanker som Konsilet kom frem til viste seg å være av stor betydning. For det første biskopenes kollegialitet sammen med paven. I dette perspektiv sto paven ikke lenger ensom over biskopene og Kirken, men som overhode i biskopenes kollegium — det som kommer etter de tolv apostlenes ledelse av hele Kirken. Hele dette kollegiums medansvar betones altså uten at man dermed skjærer seg inn på pavens pregrativ.

GENS KIRKE

positive sider og særlige vanskeligheter. Den bør derfor nøkternt tilpasses til Kirkens ulike pastorale situasjoner og krav.

«En sista tanke: Allt detta är enligt NT:s vittnesbörd inte att forstå som ett gudsfolkets självbestämmande utan som Herrens Andliga ledning.

Det helt avgörande för Paulus och det som han framställer med bitande skärpa är, att «Jesus är Herren» (1 Kor. 12:3). Det avgörande för NT:s kyrka är alltså inte att alla bestämmer, utan att alla frantas makten, att ingen bestämmer och att alla mottar Herrens ledning och vilja. Redan GT:s församling röstar inte om något utan frågar i sista hand efter Guds vilja. Gud är den som instiftar gemenskapen. Och när NT:s kyrka börjar att bildas, då kallar hon sig Ek-klesia, den som är kallad av Herren från världen, och alla vet sig bundna till den grundval som Herren lagt: Kyrkans bekännelse, sakrament, Skriften. Så är det hela, i alla «demokratiska» val som kan finnas, inte ett självbestämmande utan ett prisgivande för Andens ledning.»

Andre tese: Det kommer alltid til å finnes et hierarkisk presteembede i den katolske kirke. Dette embede er mer enn utelukkende en sosiologisk funksjon. Det har å gjøre med Kirkens åndlige, pneumatiske vesen. Men samtidig kommer dette embedets form i mangt og meget til å endres i Kirken.

Visst finnes det i Det nye testamente ikke lenger Det gamle testaments tempel og prester. Den korsfestede har blitt det sanne tempel. Men samtidig er han ikke død, hans oppdrag og sendelse fortsettes gjennom sendebud og hans Ånd, det vil si: det finnes *apostler*. I brevet til romerne beskriver Paulus på et fremragende sett apostelens oppdrag. Han er «evangeliets liturg (leitourgon). Dette betyr at apostlene er sendt ut for å gi menneskene Guds ledelse, for å eksistere for dem og for å fullbyrde evangeliets tjeneste for dem i deres hverdag, for å feire eukaristien, for å løse fra synd, samle til bønn, lære og utdanne osv.

«Detta ämbete är därför inte bara

en sosiologisk funksjon som ledare och förman i den Kristna församlingen. Inte heller förblir den hos de tolv. Redan i 1 Petr. kallas aposteln som «medäldste» med andra «äldste» (5:1). Församlingens ledarfunktion kan därför endast forstås utifrån evangeliets tjänst och utifrån detta ämbetes pneumatiska, andlige karaktär. M.a.o. det har att göra med kyrkans väsen som en andlig verklighet. Redan mycket tidigt har därför kyrkan hänvisat till denna ämbetets andliga karaktär genom att förläna det genom handpåläggning.

Och slutligen beskriver Paulus i brevet till Fil. 2:17 sitt eget martyrium som en liturgi. Hela hans jag och hans liv har tagits i beslag av evangeliets liturgi och knutits till den. Kanske finns här det djupaste motivet för ett inre samband mellan prästerlig tjänst och celibatet. Hela den mänskliga existensen präglas och tas i beslag av evangeliets liturgi. Logos och martyria förbinds och förenas här.

Därmed är givetvis inte sagt att detta samband ur speciella skäl inte tillåter även gifta präster såsom det är fallet enligt gammal tradition i den österländska katolska kyrkan.

Samtidigt är det redan idag helt klart att detta ämbetes form och gestalt, dess roll och konkreta utformning i mångt och mycket kommer att ändras i morgondagens kyrka.»

Prestens rolle bør unektelig defineres på nytt, en dyt gående nyfordeling av hans oppgaver og funksjoner ser ut til å være nødvendig. Spørsmålet virker enda mer brennende på grunn av den pågående innen-kirkelige diskusjon og ved prestens status-krise. En fremstående katolsk religionssociolog, professor Emile Pin har for ikke lenge siden klart antydnet dette: «Den prestelige funksjon står for nærværende ved en skillevei. Det virker som om den er utsatt for spenninger og krav som man bare kan mestre gjennom en fundamental klarlegning, ved å dele opp funksjonene i flere forskjellige funksjoner som hver og en dekker et bestemt område. Hver for seg gir disse funksjoner en innsats som krever en klar definisjon. De grunner seg på helt forskjellige oppgaver, de krever helt forskjellige utdannelser og

adskilles fra hverandre blant annet i alderstrinn for skoloringen.» Professorens avslutter sin fremstilling med det grunnleggende spørsmål: «Er Kirken, både hierarkiet og de forskjellige grupper av troende beredt til alvorlig å arbeide med dette problem og å tyde tidens tegn så lenge Kirken ennå ikke råder over hundretusentalls prester i sin tjeneste — eller kommer Kirken ikke til å bli virkelig klar over situasjonen før man har fått en dramatisk tilspisning av den krise prestens funksjon nå gjennomgår?»

Nye former for kontakt mellom de forskjellige nivåer for Kirkens embeder synes dessuten å være en påtrengende nødvendighet. Her står uten tvil et stort område åpent for en konstruktiv kritikk om de nåværende forhold i Kirken og om nye, fremtidige veier. Nyttige metoder som man har bruk for og som kan hentes fra en demokratisk rettsstat eller et bedrifts-demokrati kan sikkert uten vanskeligheter tillempe for bruk i Kirken. Begynnelsen til et slikt mønster finnes allerede i de etter-konsiliære stifts- og nasjonale synoder.

«Men utöver alla yttre och «strukturella» reformer som antytts synes det vara nödvändigt och av betydelse, att en ny andlighet och spiritualitet präglar morgondagens ämbete. I detta hänseende förefaller de kontesterande prästgrupper som litet varstans har uppstått på ett ödesdigert sätt svika sin uppgift. Däremot synes det som om de tysta grupper som t.ex. orienterar sig efter Charles de Foucauld ideal eller efter den apostoliska rörelsen som Paul Gauthier har börjat i Betlehem och som spelade en betydande roll bland konciliesfäderna under Vaticanum II, kan bli äkta vägmärken för ämbetets andliga förnyelse i framtiden: för ett ämbete som inte kämpar för sin egen säkerhet utan är uppfylld av tjänandets ande, som är fattigt bland de fattiga, solidariskt med människorna, broderligt i Kyrkans brödragemenskap och fortsätter något av Johannes XXIII förebild.

På så sätt synes präst- och ämbetsfrågan verkligen stå i centrum for Kyrkans omdaning till morgondagens gestalt.»

Tredje tese: Ifølge Åpenbaringen er selve Kirkens umiddelbare oppgave å forkynne Guds budskap om frelse og formidle Herrens frelsergjerning. Dens oppgave er altså ikke å virkeliggjøre et konkret politisk eller sosialt program.

Men samtidig har Kirken i oppdrag å oppmane og oppfordre de troende til å leve og

(Forts. side 132.)

«Sogneprestene bør delegere myndighet»

Sogneprestene har fremdeles ansvaret, både tradisjonelt og reelt, og det kommer an på om de er villige til å delegere myndighet til menighetsrådene, heter det i referatet fra Legmannsrådets møte med representanter for menighetsråd i bispedømmet i mars måned. Når det gjelder dette forhold mellom sogneprest og råd, mente de fleste av de tilstedeværende at delegeringen burde skje i langt større grad enn tilfellet er i dag.

Tilstede var fra menighetsrådene: St. Olav, formannen Ulf Gustavsen, broder Per Klingberg O.P. St. Hallvard, formannen, Finn Barra, Bodil Hansen. Arendal, formannen, Anne Marie Stiansen. Bergen, formannen, Jacob N. Greve. Fredrikstad, formannen, Yngvar Carelius, Tom Kuran. Halden, formannen, Øistein Brodersen, fru Gertrud Appelman. Lillestrøm, formannen, Thomas Bongard, Geza Kozari. Porsgrunn, Ingunn Wergeland (ikke medlem). Stabekk, formannen, Christian Magnus, Ellen Barra (ikke medlem)

Fra Legmannsrådet: Formannen, Hans C. Christensen, viseformannen Dagfinn Føllesdal, pater Eilert Dahl O.P., Karin-Elisabet Bongard, Anne Sofie Brodersen, Torfinn Juell, Sonia Mortensen, Brita Paus, søster Sunniva, Hans Taxt, Helga Løvland.

Under ungdomsdiskusjonen deltok dessuten: pater Arno Gerritsma, pastor Kessels, søster Mirjam, Harald Jarning, Tore Bongard.

En representant for hvert av menighetsrådene fikk ordet for en redegjørelse om arbeidet og de problemer som er aktuelle i de respektive menigheter.

Forholdet sogneprest — menighetsråd.

Sogneprestene har fremdeles ansvaret, både tradisjonelt og reelt, og det kommer an på om han er villig til å delegere myndighet til menighetsrådet. De fleste mener det burde gjøres i langt større grad, og at det kanskje kunne være bra med en oppmuntring fra biskopen.

Enkelte steder gikk kontakten bare fra menighetsråd til sogneprest og ikke omvendt, idet presten ikke forela noen saker eller ga noen opplysninger om økonomien, men i de fleste menigheter hadde samarbeidet gått bra. Det var stort sett vanlig at formannen før et møte i menighetsrådet oppsøkte sognepresten og satte opp sakslisten i samråd med ham. Man mente det var viktig at de praktiske spørsmål ble ordnet så raskt og rasjonelt som mulig, slik at man kunne legge mer vekt

på de religiøse problemer.

Bestemmelsene for menighetsrådene er foreløpig fastsatt for en tre års prøvetid. De enkelte råd bør overveie eventuelle forbedringer i statuttene, og saken kan da kanskje tas opp

på et fellesmøte neste år med sikte på å få utarbeidet nye statutter pr. 1/1 1972.

Fremtidige misjonssentra.

Formannen ga en orientering om arbeidet hittil i det utvalg som er nedsatt for Oslo-området. Han ba samtidig om forslag til nye medlemmer av arbeidsutvalget.

Under diskusjonen viste det seg å være interesse for tanken om misjonssentra med en gruppe prester som bor sentralt og som dekker et stort område hvor man har mindre forsamlingslokaler — gjerne delt med andre kirkesamfunn. Denne ordning vil gi øket ansvar til de lokale menighetsgrupper, både materielt og åndelig. Det vil etterhvert bli vanskelig å få nok prester, men flere biler vil hjelpe på effektiviteten, og det bør også gjøres forsøk med å utdanne kateketer eller diakoner som kan utføre en del av arbeidet på de mindre stedene.

Økumenikk.

Det var særlig blant de unge interesse for økumenisk kontakt. Ungdomslag inviterte lag utenfra til sammenkomster, og det ga rike muligheter. Imidlertid var erfaringen at man ikke måtte ha for stor deltagelse utenfra hvis man skulle holde på sitt særpreg, og at det også krevet studium og kunnskaper om hva man selv står for. Til dette formål bør det dannes mindre studiegrupper, helst med en geistlig veileder.

Forøvrig er samarbeide i den sosiale sektor den letteste måten å komme i kontakt på.

Voksenopplæringen.

Føllesdal orienterte om arbeidet hittil og planene fremover, og sa at planene gjerne skulle justeres etter de ønsker og behov som fremkom på møtet.

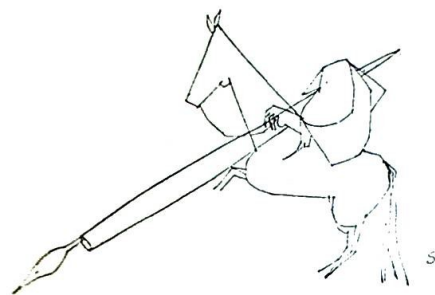
Det er meningen til høsten å ha et foredragsteam om pastorale problemer og et brevkurs om bibelen (på 4 brev) introdusert av en foredragsholder, som også prøver å få i stand studiegrupper. Deltagerne vil kunne samles til et videregående kurs på Mariaholm neste sommer. Deretter er det meningen å få utarbeidet et litt større kurs (på 12 brev) om den katolske tro.

Norske katolikker født i utlandet.

Dette er en ny betegnelse på de utenlandske innflyttere som en av menighetene hadde innført og anbefalt, for å lette følelsen av integrasjon blant de norske trosfeller. Etter de erfaringer som ble utvekslet, viste det seg at det var en stor prosent i flere av menighetene som besto av slike innflyttere, og at det overalt var integrasjonsproblemer. Noen steder hadde man funnet at det var vellykket å lage arrangementer for én nasjon ad gangen i deres egen regi. Det aktiviserte dem og gjorde at de følte seg mere hjemme. Ellers var kontakten med de norske ofte vanskeligst i Oslo-området, hvor menighetene var store og fellesskapsfølelsen derfor minst utviklet.

Belfast (KNA). Irlands primas, kardinal Conway, har skarpt fordømt voldshandlingene i Nord-Irland den 2. april. I sammenstøtene mellom katolikker og protestanter ble tre mennesker drept og 56 hårdt skadet. Kardinalen sier i en erklæring at det overveiende flertall av befolkningen tar avstand fra stridighetene og bevarer roen. Deres eneste svar på provokasjoner har vært en verdig taushet.

ONSDAGS- BREVENE

Kjære alle sammen.

Jeg skrev disse linjene den morgenen romfarerne skulle ha landet på månen — Galilei fantes i en fjern, fjern fortid. Men legenden om hans kamp med den katolske kirke fortelles visst fremdeles i skolene, for et par år siden ble det ute i Europa oppført et nytt skuespill om prosessen i 1663 osv. Så til tross for at vi altså nå om dagen mer er opptatt av månestøvets beskaffenhet enn jordens eventuelle bevegelser og tidevannets skvulp — er det misforståelser som kan ryddes vekk. Den unge Alf Modvar, cand. philol. med universitetseksamen i astrofysikk og studieopphold i USA og ved Vatikanets bibliotek tar for seg Galileis arbeider og prosessen mot ham i en Fakkeltidning som Gyldendal har sendt ut: **SLAGET OM SOLEN**. I de århundrer som har gått siden Galilei ble dømt for sin svimlende påstand om at solen sto stille og at jorden gikk rundt, er Kirken alene gjort ansvarlig for den behandling geniet fikk. På den ene side stilte man Galilei og andre store naturvitenskapsmenn som sannhetens flaggbærere, Kirken var tilsynelatende den som undertrykte alle vitenskapelige nyvinninger. Galilei fikk martyrglorien.

Modvar har gjennom sitt arbeide med nye og gamle dokumenter kunnet påvise at den historiske virkelighet dog ikke er så enkel. Sådan sett er hans bok en gledelig og interessant begivenhet på vårparten, vi må nok sammen med annen rengjøring ta fatt på en nødvendig nyvurdering av de åndlige brytninger i et viktig avsnitt av kulturhistorien.

I alle fall er Modvars fremstilling spennende lesning — også for en ren amatør. Han fastholder at det ikke er det kopernikanske systemet det dreiet seg om i den famøse rettsaken, det dreiet seg om selve personen Galilei. Han skriver: Med den utvikling og solide underbyggelse som hadde funnet sted med det heliosentriske systemet — med Kepler og indirekte ved Brahes observasjoner — og med den utbredelse og anerkjennelse den hadde fått, virker det i høyeste grad underlig

at Kirken på et så sent tidspunkt skulle ta affære og forsøke å stanse dets utbredelse. Det må være andre motiver som er de primære årsaker til prosessen. Den blir kamuflert som et angrep på den kopernikanske astronomi. Da Galileis bok «Dialog» utkom og man på kirkelig hold til fulle ble klar over hva den inneholdt, fikk en spesiell kommisjon — sansynligvis på paven initiativ — i oppdrag å undersøke alle forhold vedrørende boken, dens innhold og tendens og omstendighetene i forbindelse med trykningen. Resultatet ble lagt frem i tre punkter: Galilei hadde klart avveket fra den tidligere overenskomst og ikke behandlet det kopernikanske systemet som en hypotese, og han hadde fastholdt doktrinen om jordens bevegelse. Han hadde sagt at tidevannets årsak var jordens rotasjon, og han hadde unnlatt å nevne et påbud han hadde fått i 1616. Angående boken hadde kommisjonen flere innvendinger, men den fant at de lett kunne korrigeres og bli tillatt distribuert dersom den ble funnet å være av verdi. Overfor Galilei selv anbefalte den ingen spesielle tiltak. Rapporten ble oversendt inkvisisjonen for videre behandling av saken.

Hvorfor blir Galilei likevel stanset og dømt? Her legger Modvar frem

sine bevis for at dette til syvende og sist var en feide mellom en lærd — men akk — noe forfengelig pave Urban og en vitenskapsmann som visst ikke alltid kjempet for sine teorier med helt blanke våpen.

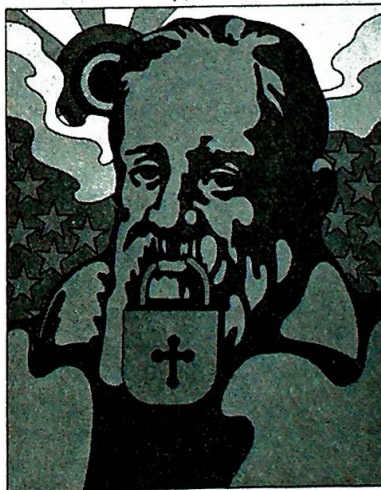
Med Galileis inntreden i historien ble Kirken provosert til å ta stilling til spørsmålet om det heliosentriske systemet var bibelstridig eller ikke. Av aristotelikerne ble teologien trukket inn i deres konflikt med Galilei og således ble Kirken tvunget til å komme med en erklæring. Det skjedde i 1616. Den var holdt i meget moderate former, men det kom tydelig frem at fra kirkelig hold var det intet å innvende, når bare systemet ble fremstilt som en teori, så lenge det ikke var bevist. Hvis det senere skulle finnes bevis, ville Kirken ta opp til ny tolkning de aktuelle bibelsteder, sier Modvar.

Det var en klok avgjørelse som Galilei gikk med på, og som han holdt seg til i de kommende år. Men at systemet ikke var bevist, ville han ikke innrømme, av frykt for sine aristoteliske kolleger. Da han mente å ha bevist, offentliggjorde han det i sin bok «En dialog om de to viktigste verdenssystemer — det ptolemeiske og det kopernikanske». Men samtidig kom han til å gjøre narr av pave Urban VIII og offentlig fremstilte ham som en tåpe. Dette ble av den arekjære paven tatt ille opp, og han lette etter en måte å ta hevn på. Måten var å få Galilei dømt for inkvisisjonen.

Hva kunne så Galilei tiltales for? Han kunne tiltales og dømmes for brudd på avtalen av 1616. Så ble hele den store prosessen satt i gang. Det var således ikke Kirken som grep inn for å stanse en kjetter og bringe ham til taushet. Det var paven som i sin suverene maktposisjon brukte sin Kirke til å ydmyke en personlig fiende. Anklagen mot det heliosentriske verdensbilde var påskuddet som ble brukt. Og paven lyktes i sitt forsett.

Således blir det forståelig at systemets skaper gikk fri, mens hans disippel ble dømt, skriver Modvar. Det forbud som i 1616 ble nedlagt mot Kopernikus' bok og prosessen mot

(Forts. neste side.)

AVGJØRENDE STANDPUNKT

De fem katolske biskoper i Rhodesia har tatt et avgjørende og kompromisløst standpunkt mot Smith-regimets rasepolitikk. I følge Anthony Schmitz, en av to redaktører i den katolske avisen «Moto» som nå er deportert fra landet av myndighetene, er det den nye Land Tenure Act som utløste denne kraftige reaksjon blant hierarkiet.

Loven deler Rhodesia i to. Halvdelen går til de 250 000 ikke-afrikanere i nasjonen, halvdel til de fem millioner afrikanere. Den «hvite» delen omfatter hver eneste by, industribedrift og store deler av veinettet.

London-avisen Catholic Herald slår opp Schmidt rapport på sin første side under overskriften CRISIS POINT FOR THE CHURCH IN RHODESIA. Schmitz skriver bl. a.:

Et åpent sammenstøt mellom alle de kristne lederne i Rhodesia og regimet har lenge vært ansett som uunngeelig. Selv om det tidligere av og til har kommet erklæringer som fordomte de nye raselovene etter uavhengighetserklæringen i 1965, har aldri de katolske biskoper sagt sin mening så klart og tydelig som denne gang. Deres uttalelse innebærer en tydelig trussel om en ulydighetskampanje.

Biskopene sier bl. a.:

■ Retten til frihet og til å komme sammen for i frihet å ære og hylde den Allmektige Gud etter ens samvittighet er et prinsipp som er skjøvet til side. Nå kan mennesker av en bestemt rase eller hudfarve nektes

ONSDAGSBREV -

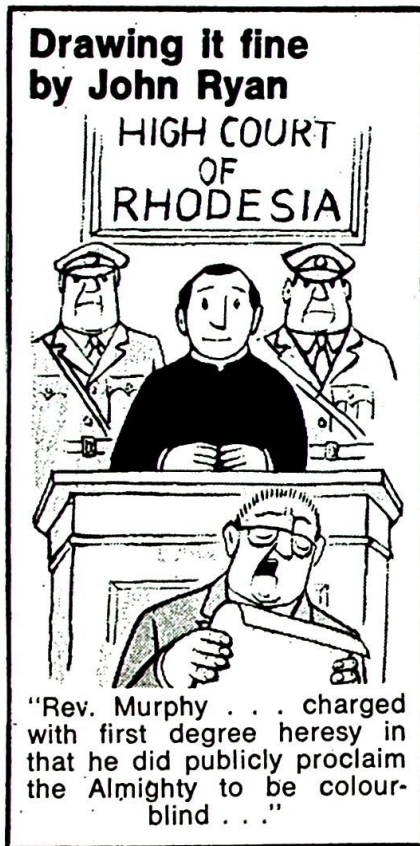
(Forts. fra forrige side.)

Galilei i 1663 har satt spor i historien helt frem til våre dager. I flere hundre år har krisen ved frembruddet av det nye verdensbilde bidratt til å opprettholde en kunstig og uberegtiget motstand mellom teologi og naturvitenskap, mellom tro og tanke.

Og dette, gode venner, satte mine tanker i sving den morgen månefarerne skulle gått på min TV-skjerm, men kom i fare. Selv om Modvars bok foregår på 1600-tallet, er den på sitt vis ikke det minste fjern. Når man tenker etter. Dessuten forteller boken om mennesker og menneskenes feil. Med en forskers tørre, nøkterne ord.

Hilsen

ANDREAS LEGMANN.

adgang til å reise til kirker av sin tro når disse kirker ligger utenfor de anviste «rase-områdene».

Det kan også inntreffe den situasjon at vi, i strid med vår samvittighet, blir nektet retten til å gi utdanning til de vi vil, sier biskopene. Vi kan til og med etter loven bli tvunget til å nekte hospitalplass til mennesker av en rase som er forbudt i det området sykehuset ligger.

Og biskopene avslutter sin erklæring med disse ord:

Vi kan ikke etter vår samvittighet akseptere noen innskrenkning av vår frihet til å tjene og behandle alle mennesker likt uten hensyn til deres rase. De er alle medlemmer av den menneskelige familie. Vi vil heller ikke gjøre dette i praksis.

London (Catholic Herald). Lederene for 16 ikke-katolske kirkesamfunn møtes i Rhodesia i denne måneden for å drøfte de katolske biskopers hyrdebrev mot regjeringens nye Land Tenure Act. De fleste ventes å ville støtte de katolske biskopers standpunkt.

BERGPREKENEN i romalderen.

De blir tittelen på Legmanns rådets retrett på Mariaholm i år. I fire dager vil pastor Kessels og pater Hølscher lede denne retrett fra onsdag 3. til søndag 7. juni.

Programmet blir lagt opp slik at også de som har vanskelig for å ta seg fri i fire dager, kan få anledning til å delta de to siste dagene, fra fredag den 5. til søndag den 7.

Pensjonspris og retrettavgift kr. 180.— for fire dager, kr. 100.— for to dager. Fransiskushjelpen har påtatt seg ansvaret for det praktiske arrangement. Påmeldelse til Fransiskushjelpen, Enerhauggt. 4, Oslo 6, (tlf. 67 23 83 kl. 11—13) innen 15. mai.

NORDISK HØYSKOLEUKE

Den 8. nordiske katolske høyskoleuke arrangeres i tiden lørdag 25. juli til lørdag 1. august på Ledreborg slott og Borreveile Vandrehjem ved Roskilde i Danmark.

Skolens tema, Fellesskap, er aktuelt. Mange, både unge og gamle, føler seg ensomme og rotløse. Teknikken er riktignok et enestående middel til kontakt, men den kan ikke løse fellesskapsproblemene. De er tvertimot blitt akutte i det tekniske samfunn. Det tales i dag meget om menneskets fremmedgjørelse over for seg selv og andre. I ensomheten presenteres mennesket for sin første oppgave: fellesskap med Gud og med seg selv. Her legges grunnen til dets evne og vilje til fellesskap med andre. Men får det den nødvendige hjelp til dette? Dagens samfunn viser hvilke løsnings- eller pseudoløsninger, mennesker faktisk famler seg frem til.

Disse problemene vil bli belyst i foredrag, gjennom film og litteratur og ved diskusjoner. Alle interesserte voksne innbys til å delta i skolen. Barn under 7 år kan medbringes og vil bli passet under foredragene.

Interesserte kan henvende seg til Aimee Wedset, Wilh. Færdens vei 2 A, Oslo 3, telf. 69 20 36, for nærmere opplysninger. Påmeldingsfrist: 15. mai.

TRO OG KIRKE

Den katolske Kirke mottar og ærer den hellige Tradisjon og den hellige Skrift med like stor pietet og ærbødighet. Grunnen til dette er at Tradisjonen eller Overleveringen sikter på den guddommelige åpenbarings hele, blivende og stadig aktuelle tilstedeværelse blant alle mennesker til alle tider. Av denne tilstedeværelse utgjør den hellige Skrift en vesentlig del. Sammen med den hellige Tradisjon har Kirken alltid betraktet den hellige Skrift som den øverste norm for sin tro og derfor må enhver forkynnelse i Kirken, om den nå er av læremessig eller moralsk beskaffenhet, næres av og underkastes den hellige Skrift. At den hellige Skrift inntar en slik plass i Kirkens bevissthet og liv, kommer av at dens enkelte bøker er inspirerte av Gud, og derfor meddeler Guds uforanderlige åpenbarte ord til frelse.

For å kunne få en riktig forståelse av hva den bibelske inspirasjon egentlig er, må en ikke blande den sammen med den profetiske inspirasjon. I den profetiske inspirasjon viser Guds innflytelse seg maksimalt, på en slik suveren måte at den ikke overlater særlig plass til profetens menneskelige og personlige initiativ. I den profetiske inspirasjon taler Gud på en slik dominerende måte at profeten ikke er stort mer enn en tolk som mottar Guds budskap og gir det videre til rette vedkommende. Dette betyr faktisk at profetens ord er Guds egne ord i direkte forstand.

Saken ligger helt anderledes an når det gjelder den bibelske inspirasjon. Den innebærer langt mer enn bare en bekjtgjørelse eller bokstavelig nedskrivning av ord som har blitt direkte mottatt fra Gud. Den bibelske inspirasjon gir rom for en boks menneskelige komposisjon med alt hva dette betyr av personlig initiativ, menneskelige anstrengelser, litterære talenter og individuell kultur og uttrykksevne fra de bibelske forfatters side. Med an-

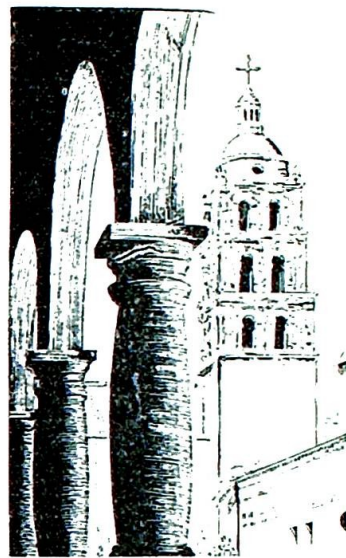
dre ord, når det gjelder den bibelske inspirasjon er det slett ikke slik at den bibelske forfatter bare har å nedskrive ordrett sannheter som han ved direkte åpenbaring har umiddelbart fra Gud selv. Selv om vi gjennom både Synagogene og Kirkens tro har blitt forvisset om at den Helligånds virke hjalp og ledet de bibelske forfattere i deres litterære arbeide, så er det likevel soleklart — som den indre tekstkritikk kan vise oss — at dette spesielle Helligåndens virke som kalles den bibelske inspirasjon var virksom i deres arbeide på en måte som var helt forskjellig fra den som ble anvendt i den profetiske inspirasjon.

For å klargjøre hva den bibelske inspirasjon egentlig er, har teologene såvel som det kirkelige læreembete gjort bruk av «instrumentalitetens» begrep, idet man fremstillet det slik at den bibelske forfatter er et «instrument» i Guds hender. Men en bør forstå dette begrep riktig, ellers skaper det bare forvirring. Det uttrykker den bibelske inspirasjons virkelighet forsåvidt korrekt. Det illustrerer godt samvirket av den guddommelige og

AV PATER
D. J. BOERS

menneskelige aktivitet i de bibelske skrifers tilblivelse, slik at den hellige Skrifs enkelte bøker er et samtidig og totalt resultat av to årsaker. Av Gud som den første årsak. Ved sitt suverene virke beveger Han de bibelske forfatters aktivitet slik at de, under denne bevegelse eller inspirasjon, forblir fullt ut mennesker som tenker, taler og skriver i frihet og på en individuell og aldeles personlig måte. Uten forfatterens menneskelige

vekker alle mennesker til innsats mot sult, rasehat og krig. I en erklæring etter møtet sier de to at de med sorg og bekymring ser den voksende kløft mellom jordens rike og de fattige, ikke bare når det gjelder de materielle goder, men også i forståelsen mellom dem.

individualitet og personlighet, med alt dette innebærer, skulle Helligåndens impuls — den bibelske inspirasjon — bli odelagt. Den bibelske forfatter skriver alt hva Gud vil og bare det som Gud vil. Men han gjør det på en helt igjennom menneskelig måte, den bibelske forfatter behøver ikke engang selv å være seg bevisst at han i dette sitt guddommelig inspirerte arbeide blir ledet av Guds mektige hånd.

Den bibelske forfatter er derfor et instrument i Guds hånd, men av en helt særegen beskaffenhet som stemmer overens med hans natur som et fritt, selvstendig og tenkende menneske. Han er derfor totalt forskjellig fra den materielle griffel som, etter Salmistens ord, beveger seg under hurtigskriverens fingre. Instrument i Guds hånd er han, men det er takket være den inspirerende Guds skapervelde at han under Helligåndens inspirasjon er og forblir hva Pascal ville kalle: «et tenkende rør», et fritt menneske med sin særegne individualitet og personlige karakter i behold.

I den hellige Skrifs tilblivelse er da Gud den første årsak, det kausale prinsipp, mens den bibelske forfatter er den annen eller instrumentale årsak. Men disse to årsaker er ikke sidestilte og de virker ikke uavhengig av hverandre, hver på sitt område, for å fremstille to resultater som etterpå skulle føyes sammen for å bli en løs enhet. Tvertimot, i den hellige Skrift møter man en intim gjensidig gjennomtrengen av to årsaker som, mens de uavkortet bevarer sin helt særegne og totalt forskjellige natur, arbeider sammen for å frembringe et felles resultat. Dette er da også grunnen til at den hellige Skrift på samme tid er helt Guds ord og en helt igjennom menneskelig bok.

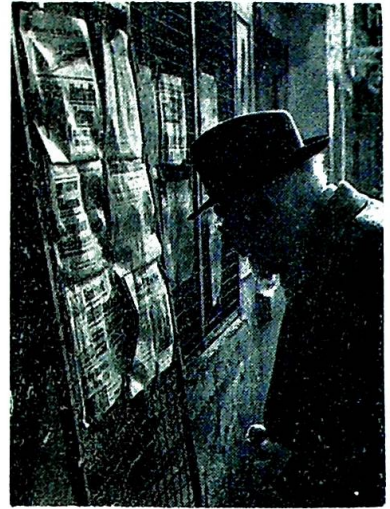
CAMARA — ABERNATHY

Erkebiskop Helder Camara og Martin Luther Kings etterfølger som leder av Southern Christian Leadership Conference i USA, baptistpastoren Ralph Abernathy møttes nylig i Recife i Brasil. De vil sammen starte en verdensomfattende kampanje som

NYHETER

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille- messe	Høy- messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 15 32 44	11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstg. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45 —
Veståsen kapell		9.30
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehus, Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (I. VII—31. VIII)	19.00 8.00	11.00
St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)		
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

Plakater ble klistret opp på murene rundt Vatikanet i påsken med oppfordringer til paven om å trekke tilbake de nye bestemmelser for messens liturgi. Plakatene var undertegnet av den ekstreme høyregruppen Pro Ecclesia Romana. Plakatene som også var satt på dørene til Pressekontoret ved Petersplassen ble straks fjernet av Vatikanets menn.

■ Den katolske erkebiskopen av Zambia, Emmanuel Milingo har kritisert Kirken i Portugals afrikanske kolonier Angola og Mozambique for å motta penger og privilegier av den portugisiske regjering. I sitt påskebudskap i radio og fjernsyn sa erkebiskopen bl. a. at den katolske kirke i disse områdene ikke kan si fritt sin mening om sosial urett og undertrykkelse på grunn av disse privilegiene. Ingen prest får lov til å arbeide i portugisisk Øst-Afrika hvis han ikke først lover ikke å kritisere myndighetene. Hans preken er fra starten av «regjeringens evangelium».

■ Kardinal Alfrink, primas i den nederlandske katolske kirke har opplyst om at han i all stillhet har møtt Vatikanets statssekretær, kardinal Villot for omkring en måned siden angående den videre kontakt mellom Nederland og Roma om sølibat-spørsmålet.

■ Den italienske biskopkonferansen har drøftet prestenes problemer og vanskeligheter. Psykologisk er prestenes største problem i dag deres ensomhet, sa erkebiskop Gaddi fra Bergamo. Han ga rapport om svarene på de 212 spørsmål som har vært sendt ut til Italias 40 000 sekulargeistlige og tusener som tilhører en av Kirkens ordener.

I en oppsummering av prestenes synspunkter sa erkebiskopen: Alle forstår og verdsetter de teologiske og pastorale verdier av sølibatet. Noen av dem sier imidlertid at disse verdier vil bli sterkere betont hvis man får et system hvor valget er fritt. Andre, av pastorale grun-

ner, undres på om at ikke i noen tilfeller vil la seg gjøre å velge allerede gifte menn til prestevielsen. Det største problem når det gjelder prestenes psykologiske situasjon er deres store ensomhet. Mange, for mange prester føler seg ensomme. Og dette er ofte en virkelig ensomhet som blir enda mer følebar fordi det er mangel på de som er villige til å hjelpe og tjene en prest i dag. Det hele innebærer en fare som må møtes på en realistisk måte.

■ Italienske moralteologer som har holdt kongress i Padua sier at det har vært en jevn tilbakegang i antall italienske katolikker som går til skrifte. De understreker nødvendigheten av å finne nye former for skriftemålet.

■ En kristen står hverken på høyre eller venstre fløy, og hverken tradisjon eller de progressive tanker er hans guddom, skriver kardinal Danielou i en artikkel i Le Monde. Evangeliet og Kirken er de avgjørende ting en kristen bygger på, og på grunn av dem kommer en kristen seg fri av venstreorienterte og høyreorienterte fengsler hvor folk gjerne vil ha ham plasert, skriver kardinalen. Kardinal Danielou oppfordrer samtidig Kirkens «tause» medlemmer til å tale ut når det gjelder «små pressgrupper» som «kommer med utfordringer til fundamentale trossannheter».

Sommerleirene på Marieholm

De foreldre som vil ha sine unge med på Tentreff og Ungdomstreff på Mariaholm i sommer og som ennå ikke har gitt beskjed om dette, må snarest mulig sende innmeldelse til Skoleledelsen, Akersveien 5, Oslo 1. Det er stor søknad og få plasser igjen.

Tentreff, ungdom fra 14—17 år holdes i tiden 21.—28. juni.

Ungdomstreff, fra 17 år og oppover holdes 2.—8. aug.

En
kloun

«INGEN EKSPORTARTIKKEL»

Noordwijkerhout i april (KNA). Det nederlandske pastoralkonsil var et forsøk på å leve etter det annet Vatikanconsils nye bilde av Kirken — en dynamisk Kirke, Guds folk underveis. Pastoralkonsilet må ikke betraktes ut fra en enkelt hendelse, men det må veies i en større nasjonal sammenheng med spenninger og fornyelser, i skole, kulturliv og næringsliv. Med disse ord avsluttet kardinal Alfrink den 8. april pastoralkonsilet.

Kardinalen pekte i sine sluttbemerkninger på at Kirken ikke er en fredens øy hvor man kan klamre seg til det som har vært, fordømme nåtiden og ha angst for fremtiden. Kirken må riktignok være opptatt av hvordan den skal bevare Herrens budskap. Men den må også bestrebe seg på å leve etter dette budskap i dagens samfunn.

Pastoralkonsilet har, mente Alfrink, videreført det «aggiornamento» som det annet Vatikanconsil innledet, og søkt etter svar på de problemer som er reist i lys av situasjonen i Nederland. Det hadde oppstått visse spenninger i forhold til Vaticanum II, kirkemøtets dynamiske ånd hadde imidlertid preget arbeidet.

Kardinal Alfrink sa videre dette: Pastoralkonsilet har dessuten vist at biskopene ved en slik fri samtale med de troende ikke nødvendigvis blir isolert. Når det gjelder andre land, har jeg stadig fremholdt at det som vi finner nødvendig å gjøre i vår situasjon, ikke er noen eksportartikkel.

DEN HOLLANDSKE KATEKISMUS FOR VOKSNE

vil foreligge på dansk ca. midten
av mai måned.

Forhåndsbestillinger mottas.

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo 1

Tlf. 20 72 48

■ Pastoralkonsilets arbeide ble verdensstoff da det ved årsskiftet kom med sine uttalelser om sekular-geistlighetens forpliktende sølibat. I den avsluttende arbeidssesjonen i første halvdel av april var det andre emner som sto på dagsordenen:

Interkommunion-spørsmålet, de såkalte blandede ekteskap og Kirkens forkynnelse.

Roma (Osservatore). Problemet om rekruttering av unge menn og kvinner til prestegjeringen og til de religiøse ordener er et spørsmål som angår alle, fremholdt pave Paul i en tale på Verdensdagen for kalle den 12. april. Kirken kan ikke utføre sitt oppdrag uten prester og søstre. Langt fra alle er kalt til en slik gjerning, men alle katolikker er interessert i at arbeidet av mennesker for mennesker og for verdens frelse fortsetter. Derfor er alle forpliktet til å hjelpe til med at dette skjer, ihvertfall med sin bønn.

Paven betonte at dette i dag utgjør et meget alvorlig problem i Kirken. Det er få kalle, ikke nok til å dekke de stadig stigende behov. Vi må derfor be for nye kalle. Det eneste et kalle tilbyr et menneske i dag er offer, det vil si en selvoppgivende kjærlighet, korset. Vi må be om at særlig de unge føler denne kjærlighets mystiske og mektige kraft.

LØSSALG AV ST. OLAV

i Grundt Tanums Bokhandel, Universitetsbokhandlene i Sentrum og på Blindern.

I flere dager var hvitløk et diskusjons-
emne hjemme hos oss. Min kone og
jeg hadde begynt å spise hvitløk, av og
til rå — og syntes at det var strålende.
Vi følte oss sunne, sterke og herlige.
Og den ene kjente ikke noe til den
omtalte løkdusten fra den andre.

Guttene protesterte, fordi de ikke
visste bedre. Den yngste lavet et dikt
om «en ring av hvitløk, mer effektiv
enn selvtilitt». Nestemann påsto at man
kunne snuse seg til om vi hadde reist
med tunnelbanen. Eldstemann erklærte
at det måtte bli en slutt på galskapen.
Det hadde om morgenen vært hvitløk
på ostehøvlene, og gjetosten hadde gått
alene rundt hjørnet.

Min kone og jeg trakk på skuldrene,
de stakkarene visste ikke bedre om livets
goder. Vi klarte til og med å få yngste-
mann til å bite av en skalk. Han snak-
ket ikke til oss i flere timer etter ild-
prøven, bare bælmet melk og cola og
lunkent te vann og prøvde å se ut som
om han var syk.

Vel, jeg leste litt for å få fred. Og
fant i et amerikansk blad en historie
som passet meg utmerket: En forsker
hadde funnet ut at hvitløk var ypperlige
saker. Ikke bare ble det brukt for å
kvikke opp slavearbeiderne på pyrami-
dene for lenge siden, løkluken dreper
all yngel av moskitofluer, utsletter lar-
vene med hundre prosents sikkerhet.

Jeg gikk viftende ned i stuen og sa
HA. Jeg sa: — Vet dere hva jeg har
oppdaget? (Guttene holdt seg litt på
avstund, sure.) — Beviset, sa jeg stolt.
Det avgjørende bevis for at hvitløk er
nyttig og bør spises av alle som er
interessert i verdens streben mot å bli
et sunnere sted å bo for alle mennesker.

— He? sa de i kor.

Jeg viftet triumferende med bladet:
— Hvitløk utrydder moskitolarver. To-
talt. Finito. En av menneskehetens store
svøper blir kaputt på grunn av hvitløk.
Forstår dere?

Et øyeblikk var de overrumplet, slik
man blir av store nyheter som man ikke
helt forstår. Så mumlet minstemann:
— Men, pappa...

— Ja, gutten min. Det er fint, ikke
sant?

— Meeen...

(Forts. neste side.)

MORGENDAGENS . .

(Forts. fra side 125.)

handle etter sin tro i det politiske og sosiale livet og negativt å brennmerke urettferdighet (non licet tibi). Dessuten skal den gjennom sitt eget eksempel vise — og dette virker avgjørende — at den står på de fattiges, de undertrykte og de lidendes side.

Den enkelte kristne og fremfor alt legmanns oppgave er å realisere sosiale, økonomiske, politiske o. l. program i verden.

Herren avviser i evangeliet klart et rent verdslig program, i lignelsen om skattepengene, når han fristes av djevelen i ørkenen og når han står foran Pilatus. Den samme prinsipielle innstilling går igjen i apostlenes brever, for eksempel i Romerbrevet (13.3) hvor bl. a. en relativisering av den ytre politiske ordning er merkbar. Peters første brev inneholder ellers en oppfordring til lojalitet som gjelder både for slaver og herrer og som viser hen til en indre holdning som veien til en ytre forandring av forholdet.

Selv når Jesus oppmaner og dømmer de mektige (fariseerne, Pilatus osv.) dreier det seg ikke om en umiddelbar politisk handling, om et politisk program eller om et sosialt imperativ. Men han brennmerker med sine ord det urettferdige, misbruket, hykleri.

KLOVNEN—

(Forts. fra forrige side.)

— MEN HVA?

...— Det er jo egentlig ikke noen moskitofluer i Norge...

— Tull, sa jeg og forsøkte å holde stillingen. — Vi er alle i samme båt, som man sier. Menneskeheten er en, les noen av encyklikaene om igjen. Verden blir mindre...

Selvfølgelig hadde jeg allerede da tapt. Men innrømme det gjør jeg forundre meg ikke ennå. Jeg føler meg dessuten så veldig katolsk når jeg har hvitløk. Mer spennende enn vanlig.

Mariakongregasjonen, Oslo

Søndag 3. mai: RETRETT på Vor Frue Villa, Ullernchausséen 52, fra kl. 9.45—17.

Leder: Pastor Høegh.

Kolsåsbanen fra Nationalteatret kl. 8.40 (eller 9.10). Alle katolske damer er velkomne. Liste utlagt på St. Josephs Institutt. Meldes i tlf. 202735. Listen inndras onsdag 29. april.

Visst kan man ikke benekte at dette budskap virker inn også på det politiske plan. Jesus kommer i konflikt med den politiske makten. Det dreier seg opprinnelig om en religiøs konflikt. Gjennom den daværende teokratiske politiske ordning blir konflikten nødvendigvis og umiddelbart også et politisk spørsmål.

Dessuten skal Guds budskap om frelse bli virksomt i hele det menneskelige liv og alle de menneskelige handlinger. Sett slik preger dette budskapet også de troendes sosiale og politiske innstilling. De skal bli jordens salt, lyset som lyser i mørket, surdeigen som gjennomsyrrer verden. Ved at de lever i evangeliets ånd, følger altså som en konsekvens også en omdanning av bestående ordninger og forhold. På denne måten kan man til og med si at kristen kjærlighet har og bør ha en politisk og sosial dimensjon.

Slik tror vi også at Kirken som sådan har en umiddelbar verdslig oppgave med et konkret politisk og sosialt program. Den skal forkynne evangeliet, mane de troende til å leve i overensstemmelse med sin tro også i det politiske, sosiale og økonomiske liv. Den skal forme samvittigheten, hjelpe menneskene i direkte kjærlighetsarbeide og utdanning og den skal brennmerke urettferdige forhold.

Vi kan illustrere vår tese med et konkret eksempel. Det finnes i dag i visse latinamerikanske land sosiale og politiske forhold som i evangeliets mening må betegnes som i høy grad urettferdige. Kirken bør i så fall klart brennmerke slike forhold, stille seg på ofrenes side og kreve en rask endring av tilstandene. Likeså er det Kirkens oppgave å gjøre det klart for alle troende at alle som ikke avhjelper disse forhold gjør seg til medskyldige i dem. Spørsmålet derimot om den

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

5—11 september 1970.

Flyreise med full pension, pris fra Københavns lufthavn (Kastrup)

på hotel «Madonna» danske kr. 890,—
på sygehjemmet «Accueil Notre-Dame» » » 700,—

Geistlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.
Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og filmmeldelser ved henvendelse til:

VALFARTSKOMITEEN

Barsehøj 25, 2900 HELLERUP (Danmark)

ST. SUNNIVA BARNEHAGE

Katolske barn mellom 5 og 6 år som ønskes opptatt i barnehagen august 1970, må innmeldes innen 15. mai, da de ellers ikke kan regne med å få plass.

Barn som er 4 år, kan innmeldes. Men i tilfelle mange ansøknings, vil disse plassene bli vurdert særskilt.

Innmeldingsskjema fåes ved personlig henvendelse mellom kl. 13 og 14. Barnehagens styre ber om at skjemaene utfylles nøyaktig.

St. Sunniva Barnehage,
Akersv. 4, Oslo 1

ST. GUDMUNDS LEGAT

Ansøknings om å komme i betraktning ved utdelingen av St. Gudmunds legat til fordel for katolske barn i katolske skoler, bes sendt innen 15. mai d.å. til

Prioren for Dominikanerne,
Neuberggaten 15, Oslo 3

beste og den mest nødvendige veien til dette mål består i en jordreform, i en forandring av skatte-systemet, av hele det økonomiske system i omtalte land, i en forandring av det politiske

system eller i revolusjon unndrar seg Kirkens bedømmelse og kompetanse.

Samtidig er det helt klart at Kirkens forkynnelse og Kirkens handlinger selv innen disse grenser står

midt i et politisk spenningsfelt slik som det latinamerikanske eksempel tydelig viser.

Men frem for alt skal Kirken gjenom sitt eget eksempel altså vise at den står på de fattige, de undertryktes og de lidendes side. Dette betyr at Kirken mer enn hittil utformer en ny holdning til problemene, at tyngdepunktet i dens arbeide ikke ligger i ytre innretninger, bygninger eller investeringer, men at menneskene er det avgjørende. På så sett må den virkelig fremstå som de fattiges Kirke. Da og bare da kommer Kirken i fremtiden til å stå frem som et håpets tegn for menneskene.

Sammanfatning.

«Allt det som här har framställtts ger förvisso endast en
(Forts. neste side.)

Sct. Annæ Rejser - Pastor d'Auchamp's Rejser

Firenze—Assisi—Rom—Ravenna: 27/6—18/7 (22 dg) — fly — kr. 1475.—

Rom—Sorrento—Venezia: 1/7—19/7 — tog — kr. 1375.—

Venezia—Ravenna—Firenze: 12/9—26/9 — fly — kr. 1195.—

Firenze—Assisi—Rom: 3/10—18/10 — fly — kr. 1195.—

Oberammergau og Oetz: 25/7—1/8 — fly — kr. 998.—

Oberammergau og Saalbach: 29/8—5/9 — fly — kr. 998.—

Israel: 15 dg. — fly 2/7—16/7 + 10/9—24/9 — kr. 2250.—

Program fåes hos:

Annie Rastrup,
Hyacintgården 15 II th.,
2300 København S.
Tel. (01) 58 74 12.

64 - 2602 - 68

Det er hygge
i en pakke Tiedemanns Gul
-fordi den smaker så godt!

TIEDEMANNS GUL
LETT
MIXTURE
2
FINT SNITT
TIEDEMANNS TOBÅKSPADRIK
PRIVILEGERET 1178

TIEDEMANNS GUL ER GULL VERD

J. L. TIEDEMANNS
TOBÅKSFABRIK

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	} Arendal
Lunden Kloster	
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	} Bergen
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hønefoss
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	} Lillestrøm
St. Franciskusøstre- nes Moderhus	
Øyenklinikken	} Tromsø
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	} Trondheim
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	} Tønsberg
St. Mikals Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Tønsberg
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Tønsberg
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tønsberg
Vår Frue Kirke	
Bispegården	} Tønsberg
St. Olavs Kirke, Bispegården	
St. Olavs kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	} Tønsberg

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

MORGENDAGENS . . .

(Forts. fra forrige side.)

antydning om og några ofullständiga konturer av morgondagens kyrka. Kanske har vi inte ens berört de djupaste frågorna angående kyrkans omdaning till morgondagens gestalt. Det må vara att vi alltmera drivs bort från den stora masskyrkan med hennes historiska ballast, från många av hennes juridiska konstruktioner, från allt yttre stöd från statens sida som hon var van vid m. fl.

Men samtidigt har man intrycket: om Gud idag lämnar många kristna museer så är han visst inte död och kyrkan växer, kanske på annat sätt och med andra perspektiv än hittills, i verkligt troende människor och grupper; i människor som för-

djupar sig i evangeliet och därifrån vinner en ny dimension och andlighet och en ny inre frihet och självständighet. I dessa människor kommer kyrkan onekligen att finna sin framtid.

Just i denna kyrkans situation i skarven mellan epokerna tycks det vara av största betydelse, att överbygga de olika tendenserna, och att finna en bro mellan det gamla och det nya, så att kyrkan utan en allvarlig brytning kan komma igenom krisen. Kanske ligger däri en första uppgift som endast kan lösas med ihärdigt och tålmodigt arbete.

För det andra står kyrkan inför den oerhört svåra uppgiften, att i en skapande trohet ta upp den utmaning som hon står inför. I trohet mot sin grundval

och mot Traditionen (med stort T!). Men samtidigt i en skaparanda, utan flykt och «frustrationer» och i en verklig konfrontation med de trängande problemen. Att hon utan billig flirt med tidsandan i ett äkta mod skiljer ut andarna samt konfronterar sig med den omdaning inför vilken Herren har ställt henne.

Slutligen synes det som om man inte tillräckligt kan betona: «Strukturfrågor» kan vara viktiga i dagens kyrka. Avgörande är de dock inte. Det helt centrala problemet är i själva verket trons fråga. I vilken mån bygger Guds folk på trons grundval och i vilken utsträckning är trons krafter och perspektiv bestämmande i Kristi kyrka. Denna fråga avgör i sista

ARENDALE

OLAV SLAATTENE Blomsterforretning. Begravelsesbyrå Tlf. 21 958 Havstad, Arendal	BYGGMESTER HANS NILSEN Nesset 362 Arendal Tlf. 22 647	ADEL ELLEFSEN Aut. Installasjonsforretning Tlf. 21 756 - Arendal - Tlf. 22 460
---	---	---

BERGEN

MØHLENPRIS BAKERI S. Aakre Tlf. 11 616	1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482 BERGEN
---	---

 ECHTES FARVEHANDEL NYGÅRDSGT. 19	HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGARDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pøsefabrikk Solheimgt. 25 Tlf. 99 016 Bergen
--	---	---

ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»
--

 VESTA · HYGEA MED TANKE PÅ FREMTIDEN	 Peter M. KOLDERUP Strandgaten 60 Glass - Porselen - Stentøy	 USLITELIG MODERNE og sanitært Kjøkkenutstyr i rustfritt stål DIDR. ANDERSEN & SØN A/S Telgr.: Glas Bergen Tel. 15 090
---	--	--

hand i dag liksom i morgon kyrkans framtid och öde.

Aposteln jämför i andra brevet till korintierna Herrens tjänst i det nya förbundet med Moses som steg från berget med ett lysande ansikte (2 Kor. 3). Kyrkofäderna tolkar detta helt i överensstämmelse med bibeln

så att Moses strålade «ex consortio Verbi divini», av denna förbindelse och gemenskap med Guds ord. Detta gäller även för morgondagens kyrka. Inte kyrkans yttre form och gestalt och hennes arbete i världen kommer slutligen att övertyga människorna, utan endast då de upp-

täcker, att detta inre ljus inte har släckts i kyrkan utan fortfarande lyser i henne. Där ligger därför vår tillit till kyrkan, i går liksom i dag och i morgon.»

H. S.

(Første artikkel sto i forrige nummer av bladet.)

HALDEN		
<p><i>Karl Knap</i> A/S Tlf. 2710 Bygningsartikler - Rør og Maskinforretning Linoleum</p>	<p><i>Halden-</i> <i>firmaer</i></p>	<p>HALDENS ARB. HANDELSFORENING Alt i gode varer i våre avdelinger</p>
<p>OTTO E. ANONSEN BLIKKENSLAGERMESTER Ventilasjon og Bygningsarbeid Tlf. 3439</p>	<p>Glassmester OSKAR L. HANSEN Alt i glassarbeid, innramming og bilglass Tlf. 2976</p>	<p>F. JØRGENSEN Aut. rørlegger - Rørhandel Tlf. 1844</p>
OSLO		
<p>Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL For sykehusene KNUT JUUL CHRISTIANSEN Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlfgr.adr.: RUSTFRIKNUT</p>	<p><i>Joh. Weydahl</i> A/S Oslo - Centralb. 68 18 07</p>	<p>KAFFE og HERMETIKK en gros</p>
<p>TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S ERLING THORNE Kaj Munks vei 41, Oslo 8 Tlf. 23 02 40</p>	<p>THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI Bernb. Getzgt. 3 b, Oslo Telefon 20 40 02 - 20 70 02</p>	
<p>Allslags snekkerarbeid utføres REIDAR MYRVOLD & SØN Gladsvei 23, Grefsen Tlf. 21 18 32</p>	<p>C. Tennant Sons & Co. A.s Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94</p>	
<p>Byggevarer - Beslag - Ovner Verktøy - Fliser - Linoleum Tapeter - Farvehandelvarer Kjøkkenutstyr THIIS & CO. A/S Haakon VII's gt. 1, Oslo Sentralbord 41 77 30</p>	<p>T. S. JACOBSEN BEGRAVELSESBYRÅ Ullevålsvn. 1 - Oslo Tlf. 20 79 06 - 20 79 05 Privat 55 77 87 - 69 43 72</p>	

«EXIT»

Norsk film har sjelden vært omtalt på denne siden, og enda sjeldnere med lov og pris. Skylden for det vil anmelderen selvfølgelig skyve over på gjennomsnittsnivået i norsk film. Men her skal en ta seg i vare: Skuldertrekket kan bli fordom og manér. Da Pål Løkkeberg i 1967 trådte inn i norsk film med et begavet debut-arbeide («Liv») var vi ikke mer blaserte enn at vi hevet øyebrynene i glede. Nå foreligger et nytt ærgjerrig arbeide fra den unge regissøren: «Exit», også den med hans hustru Vibeke Løkkeberg i hovedrollen, og realisert som en norsk-dansk felles-produksjon.

Det er historien om en ung overklassefrue «på stas», utlevert til kjedsomheten i et konvensjonelt ekteskap med en traust og energisk stor-entreprenør. Under presset fra sin livslede og et uønsket svangerskap bryter hun ut av mønsteret, innvikles i et løst og tilfeldig forhold og befinner seg plutselig og tankeløst som medaktør i et ran, en forvirret flukt med pengene og et hissig oppgjør mellom postranerne. Det ender med at hun avfyrrer et revolverskudd som nær hadde vært drepende. Gjemt på en øy ute i havgapet venter hun og hennes kumpaner på politiet — og ektemannen. Førstnevnte tar seg av forbryterne, sistnevnte vil dysse ned hennes medvirken i det lurvete foretagendet — ja glatte det ut som om det aldri var skjedd. Det er Hedda Gabler og assessor Brack anno 1970. Som Hedda ser hun i et glimt sitt livslange fangenskap hos en som vet, og griper til revolveren. Denne gangen treffer hun — ikke seg selv, men mannen.

Den stramme intrigen kunne oppfattes som en sjelestudie, en *casus*, en anskueliggjort personlighetsopplosning. Det ville ha krevd skuespiller-egenskaper hos Vibeke Løkkeberg som her ikke foreligger — svakheten i «Exit», som i så mange seriøse norske filmer er det grunne og tilfeldige forhold til den psykologiske sannsynlighet. Enklere sagt: Menneskekunnskapen overbeviser ikke, de «intellektuelle» intensjoner holder ikke mål, fordi temaet er halvt gjennomtenkt.

Pål Løkkeberg vet hvordan han langt på vei skal kompensere en slik svikt.

OBS: Bestilling på abonnement, annonser, og henvendelser vedrørende adresseforandring, kontingent o.l. bes vennligst rettet til bladets ekspedisjon: St. Olav Bokhandel, Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Lou og Maria - dansken CLAUS NISSEN og VIBEKE LØKKEBERG - på flukt i Pål Løkkebergs farvefilm «Exit», hvor de øvrige to hovedroller innehas av TUTTE LEMKOW og TOR STOKKE. Den er produsert i fellesskap av Norsk Film A/S og A/S Nordisk Films Kompagni.

Her er noe av en Godard's forte og lette rytme, noe av den «poetiske» amoralitet fra «Bonnie og Clyde», den utstudert affekterte barnslighet i *sex* og *crime* som skal henge ut de veltilpassede, grå besteborgeres fantasi- og følelseløse verden. Løkkeberg nærmer seg med egne talenter, det tekniske mesterskap innenfor en europeisk (og ny-amerikansk) moteretning innen filmen. Som kanskje den eneste norske filmskaper, lever han i kontinentale vindere gjennomtrekk og fanger lærenemt opp hva de bærer med seg — like til postordreforretningenes imbesille tilbud om horisontal lyksalighet. Men dét er så spydig sagt, at det straks skal avbøtes: Løkkeberg er en storartet billedskaper og filmforteller. Hva han i bredlerret og farver gir oss fra sine opptak i Bergen og på Sørlandskysten er glimrende fotokunst, sammenføyet med sikker

hånd til en historie med adskillig eleghanse og driv. Når han engang får en virkelig dikters stoff foran sitt kamera, kan han muligens skape det første norske bidrag til den blivende filmkunst.

Vibeke Løkkeberg tar seg godt ut, kameravinkler var engang hennes fag. Til en så sjeleborende rolle rekker det dessverre ikke. Tor Stokke leverer et utmerket og overbevisende portrett av ektemannen, og dansken Claus Nissen er god og ekte som den siste i trekanten. Tutte Lemkow som småforbryter er mindre heldig — hans rollefag er det groteske, som ransmann ville han bli arrestert på mistanke allerede før ranet — særlig i Bergen. «Exit» virker laget for — og ender sikkert på — en internasjonal filmfestival. For én gangs skyld behøver vi ikke å gremmes, i rødt, hvitt og blått.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Mirjam Knollmüller C.S.J.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år, kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.